

[Brorsen.]

Naar sligt sker, kommer man til at spekulere over, om Parlamentarismen i Virkeligheden kan holde, naar den fører ud i en saadan politisk Opdeling. Jeg synes, det er ganske betegnende, at netop i England, Parlamentarismens Moderland — og vi er jo i Sammenligning med Englænderne som Parlamentariskere betragtet nogle rene Opkomlinge —, finder man ikke paa at gaa bort fra det gamle prøvede System; der lader man sig ikke friste til at gaa over til noget nyt. Vi har sagt det gentagne Gange fra Venstres Side, at vi tror, vi har gjort noget forkert ved at forlade Valgene i Enkelmandskredse.

Lad mig endnu blot sige, at uanset om vi faar den nye Grundlov eller ej — for vi ved jo ikke, om vi faar den; det er jo ikke tilstrækkeligt, at Grundloven bliver vedtaget i Rigsdagen, den skal ud til Folkeafstemning —, men uanset om vi faar den nye Grundlov eller ej, ligger Problemerne der jo fremdeles. Man ved, hvad jeg tænker paa her, nemlig at det at faa de store Spørgsmaal løst paa den for hele Folket bedste Maade er det afgørende i Tiden, og ikke, om vi nu skal have en ny Grundlov eller ej.

Jeg skal saa blot til Slut sige, at vi har jo stillet vort eget Forslag og faaet det forkastet ved anden Behandling, og at vi har den Opfattelse, at det foreliggende Forslag lider af meget store Mangler. Vi har for øvrigt fra radikal Side faaet bekræftet, at Forslaget lider af Pletter; Partiets Ordfører har sagt, at det er et meget indviklet Forslag. Efter vor Opfattelse lider det af meget store Mangler. Derfor maa jeg tilraade, at man nu ved Afstemningen ved denne tredie Behandling stemmer imod dette Forslag.

Christmas Møller: Samtidig med at jeg anbefaler det høje Tings ærede Medlemmer at stemme for Grundlovsforslaget i den Skikkelse, det nu har faaet, ønsker jeg paa Flertallets Vegne inden for mit Parti at gøre et Par enkelte Bemærkninger angaaende vor Stilling til Forfatningsforslaget, saaledes som det foreligger her. Idet jeg paa mange Omraader naturligvis kan henvisse dels til Bemærkninger, jeg har gjort om Enkeltheder, dels til Bemærkninger af almindelig politisk Art, jeg har fremsat i Forbindelse med hele denne Politik,

ønsker jeg at knytte et Par enkelte Bemærkninger til Lovforslaget nu, da det er ved at vandre over til Landstinget.

Jeg vil da gerne begynde med at sige, at man kan jo rejse og søge at besvare det Spørgsmaal: Hvad er nu Aarsagen til, at Landet er kommet i den Situation, at de tre Partier i Fællesskab kan gaa ind for dette Forslag? — der kunde vel nok for den ene og den anden af os have været Grunde, som førte i modsat Retning, i Retning af at lade det vente, i Overensstemmelse med Stemningen i visse Kredse. Men hvad er altsaa Aarsagen til, at mit Parti sammen med Regeringspartierne staar som Medforslagsstiller fra første Færd af dette Grundlovsforslag, af dets Idé og dets Indhold? Jeg svarer, at Aarsagen hertil er, at der var een samlende Opfattelse hos Regeringspartierne og hos os om en meget vigtig Side af Spørgsmaalet om, hvorledes Forfatningen i Danmark skulde være. Naar man derfor fra visse Sider har villet paastaa, at den Forfatningsordning, som her er skabt, er en Forfatningsordning, som bygger paa Tovtrækkeri, paa Studehandel, eller hvad man nu har kaldt det, mellem to Parter, Regeringspartierne paa den ene Side og Det konservative Folkeparti paa den anden, saa er dette urigtigt, for det er en bestemt Opfattelse, som har raadet hos alle tre Partier, der har været Aarsagen til, at vi kunde komme til Vejs Ende.

Og hvad har da det været for en Opfattelse? Det har efter min Mening for det første været denne, at det ikke lykkedes i 1915 at likvidere Forfatningsstriden her i Landet. Det vil føre for vidt for mig i Enkeltheder at belyse dette Synspunkt, men jeg tror ikke, at man fra nogen Side vil modsige det. Forfatningen af 1915 traadte først i Kraft i 1918, og da den traadte i Kraft i 1918, foregik det umærkeligt. Hvorfor? Fordi der var et radikalt-socialdemokratisk Flertal i Folketinget, og et konservativt-venstre Flertal i Landstinget, og der skete i Virkeligheden stort set politisk ikke noget ved, at Grundloven af 1915 traadte i Kraft i 1918 og fik Udtryk ved Valgene i 1918. Men det hele gik over i den ny 2-aarige Periode, og denne Periode blev en Periode af stor Strid, med voldsom Kamp mellem Partierne, navnlig i Aaret 1919 og i Aaret 1920, omkring Ministerkrisen i Fe-